

เลขที่.....

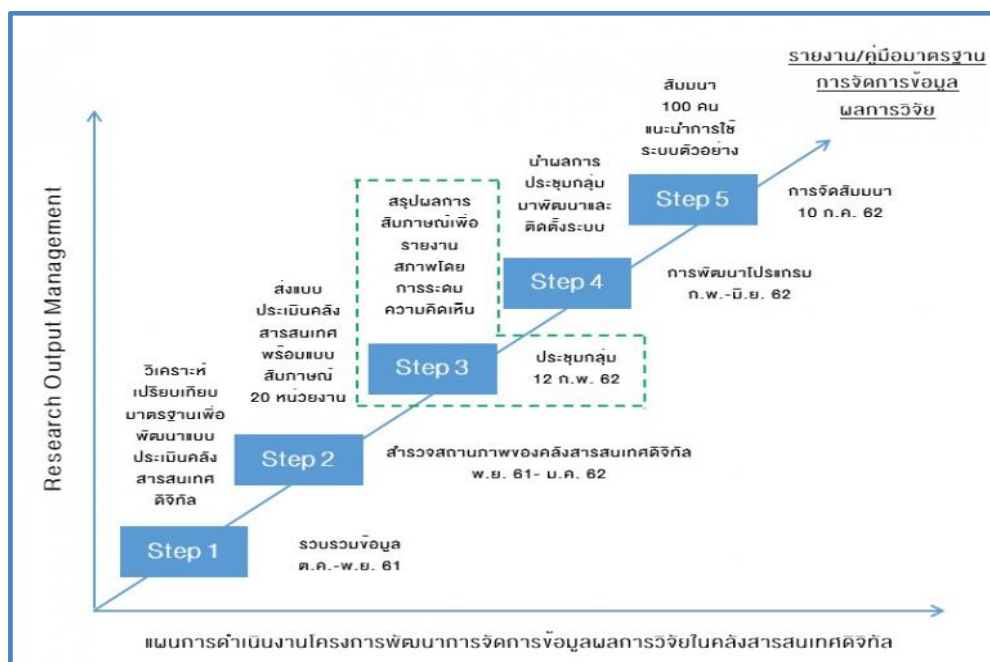
แบบรายงานการเข้าร่วมประชุม/ อบรม/สัมมนา/ ศึกษาดูงาน

☐ รายบุคคล ☒ กลุ่มบุคคล

ชื่อ - นามสกุล : นางสาวจันทิรา จินะวงศ์	ตำแหน่ง : นักวิชาการโสตทัศนศึกษา
สังกัดฝ่าย / หน่วยงาน : ห้องสมุดองค์กรฯ	
ชื่อ - นามสกุล : นางปภาดา น้อยคำยาง	ตำแหน่ง : บรรณารักษ์ชำนาญการ
สังกัดฝ่าย / หน่วยงาน : ฝ่ายบริหารจัดการทรัพยากรสารสนเทศ	
ชื่อหลักสูตร	การประชุมระดมสมอง “โครงการพัฒนาการจัดการข้อมูลผลการวิจัยในคลังสารสนเทศดิจิทัลให้เป็นมาตรฐานระดับชาติ”
วัน/เดือน/ปี	12 กุมภาพันธ์ 2562
สถานที่จัด	ห้องประชุมจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ อาคาร วช.1 สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
หน่วยงานผู้จัด	สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
ค่าใช้จ่าย	☒ ไม่มี ☐ มี จำนวน บาท เบิกจ่ายจากงบประมาณ ☐ แผ่นดิน ☐ เงินรายได้ ☐ งบอื่นๆ (ระบุ)
ใบเกียรติบัตร/ วุฒิบัตร	☐ ได้รับ ☐ ไม่ได้รับ เนื่องจาก..... ☒ ไม่มี

สรุปสาระสำคัญ

โครงการพัฒนาการจัดการข้อมูลผลการวิจัยในคลังสารสนเทศดิจิทัลให้เป็นมาตรฐานระดับชาติ โดยความร่วมมือของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.), มหาวิทยาลัย 11 แห่ง และ หน่วยงานวิจัยระดับชาติ 10 แห่ง เพื่อดำเนินการเตรียมพร้อมในการจัดการข้อมูลวิจัยในคลังสารสนเทศวิจัยให้เป็นมาตรฐานสากล ครั้งนี้เป็น Step 3 เพื่อสรุปผลการสัมภาษณ์และประเมินตนเองในคลังสารสนเทศดิจิทัลของ มหาวิทยาลัย 11 แห่ง และหน่วยงานวิจัยระดับชาติ 10 แห่ง

ดร.วิภารัตน์ ดีอ่อง รองเลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ กล่าวเปิดการประชุมสัมมนา และชี้แจงถึงที่มาและความสำคัญของการจัดการข้อมูลผลการวิจัยในคลังสารสนเทศดิจิทัล เพื่อเป็นมาตรฐานของประเทศ รศ.ดร.น้ำทิพย์ วิภาวิน จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เป็นผู้วิจัยและดำเนินการประชุมครั้งนี้

การประชุมระดมสมองครั้งนี้ ผู้วิจัยและคณะ ได้รายงานผลการดำเนินงานในคลังสารสนเทศดิจิทัลของ 3 มหาวิทยาลัย ตัวอย่าง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กระบวนการจัดการข้อมูลวิทยานิพนธ์ตามมาตรฐาน : กรณีศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รศ. ดร.อมร เพชรสม ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แนะนำให้ผู้เข้าฟังรู้จักถึงการทำงานของ “ระบบการเขียนวิทยานิพนธ์อิเล็กทรอนิกส์” หรือ CU E-Thesis ซึ่งเป็นระบบที่เอื้ออำนวยให้ในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก สามารถจัดส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ได้รวดเร็วและสะดวกมากขึ้น โดยมีรูปแบบวิทยานิพนธ์หรือ Format ที่สำเร็จรูปพร้อมใช้งาน อีกทั้งยังลดความยุ่งยากในการจัดการของบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งสามารถตรวจสอบและติดตามความคืบหน้าของวิทยานิพนธ์ระหว่างนิสิตและอาจารย์ที่ปรึกษาถึงแม้จะไม่ได้พบกันก็ตามและยังได้พัฒนา “ระบบอักขราวิสุทธิ์ (Akarawisut)” ซึ่งเป็นระบบที่ทำหน้าที่ตรวจสอบและป้องกันการลอกเลียนวรรณกรรมทางวิชาการ ซึ่งอักขราวิสุทธิ์ค่อนข้างมีความคล้ายคลึงกันกับการทำงานของระบบ Turnitin แต่แตกต่างกันที่อักขราวิสุทธิ์สามารถตรวจสอบผลงานวิชาการที่เป็นภาษาไทยได้ โดยอ้างอิงจากฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ วารสารทางวิชาการ และรายงานวิจัยของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยรวมถึงบทความจากเว็บไซต์วิกิพีเดีย ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์จากมหาวิทยาลัยที่ร่วมลงนามความร่วมมือ และฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์จากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จะลดความคลาดเคลื่อนของภาษาในการตรวจสอบการลอกเลียนวรรณกรรมทางวิชาการได้ รวมทั้งสามารถใช้ได้ฟรีไม่เสียค่าใช้จ่าย เมื่อนิสิตทำวิทยานิพนธ์เสร็จสิ้นเรียบร้อย ผลงานดังกล่าวจะถูกจัดเก็บในรูปแบบไฟล์ดิจิทัล เข้าสู่ “คลังปัญญาจุฬาฯ เพื่อประเทศไทย (CUIR)”

คลังความรู้และฐานข้อมูลงานวิจัยด้านเกษตร : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ดร.อารีย์ ธัญกิจจานุกิจ ผู้ช่วยอธิการบดี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้เล่าถึงที่มาของคลังความรู้และฐานข้อมูลงานวิจัยด้านเกษตร ว่าสืบเนื่องจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำด้านการเกษตร มีคณาจารย์และบุคลากรที่มีผลิตผลงานด้านการเกษตรตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันเป็นจำนวนมาก สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์สารสนเทศทางการเกษตรแห่งชาติ ร่วมกับหน่วยงานความร่วมมือในเครือข่ายสารสนเทศเกษตรไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงทำหน้าที่เป็นสื่อกลางรวบรวมองค์ความรู้ด้านการเกษตรของประเทศไทย ในชื่อ “คลังความรู้ดิจิทัลด้านการเกษตร” ทั้งในรูปแบบหนังสือ, E-Book, ผลงานวิจัย, การประชุมวิชาการ และอื่นๆ ในรูปแบบไฟล์ดิจิทัล ซึ่งจัดหมวดของข้อมูลตามสาขาวิชาการด้านการเกษตร เพื่อง่ายต่อผู้ใช้งาน อีกทั้งยังพัฒนาระบบให้ผู้วิจัยสามารถเข้าใช้งานและเป็นผู้จัดเก็บข้อมูลต่างๆ ได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ ยังได้มีการรวบรวมฐานข้อมูลด้านการเกษตรที่เกี่ยวข้อง เช่น ฐานข้อมูลควาย ฐานข้อมูลงานวิจัยข้าวโพดและข้าวฟ่าง ฐานข้อมูลงานวิจัยอ้อย ฐานข้อมูลหนังสือเกษตรไทย ฐานข้อมูลอรรถาภิธานศัพท์เกษตรไทย ฐานข้อมูลเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ และฐานข้อมูลสารสนเทศทางอาหาร <http://www.lib.ku.ac.th/web/index.php/all-database/202-s-databases>

นวัตกรรมจัดการข้อมูลผลการวิจัย : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่

คุณปราชญ์ สงวนศักดิ์ นักวิชาการคอมพิวเตอร์ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้เล่าถึงการใช้นวัตกรรมเพื่อจัดการข้อมูลผลการวิจัยของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อประโยชน์ในการนำไปวิเคราะห์ภาพรวมของผลงานวิชาการนำไปสู่การจัดอันดับมหาวิทยาลัยในระดับสากล โดยเริ่มต้นจากสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่สนับสนุนการวิจัย ได้พัฒนานวัตกรรม โดยการใช้ข้อมูล API เพื่อดึงข้อมูลจากฐานข้อมูลผลงานวิจัย และรวบรวมผลงานวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ในฐานข้อมูลสากลของมหาวิทยาลัยชั้นนำทั่วโลกแบบอัตโนมัติ และนำข้อมูลผลงานวิชาการเหล่านั้นมาวิเคราะห์ เพื่อรายงานผลสมรรถนะของมหาวิทยาลัยในแต่ละด้าน พร้อมเทียบเคียงกับมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศ โดยรายงานผลด้วยเทคนิค OLAP cube ที่นำข้อมูลมาจำลองในโครงสร้างลูกบาศก์ 3 มิติ ให้ผลการวิเคราะห์ที่สามารถพิจารณาได้หลายมิติ นอกจากนี้ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ยังได้พัฒนาและจัดทำ CMUIR ที่รวบรวมผลงานทุกชนิดของบุคลากรมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่มีในสำนักหอสมุด สามารถค้นหาหนังสือได้ด้วยเลข ISBN ซึ่ง CMUIR ถูกพัฒนา Agile Methodology เพื่อให้ผู้ใช้งานสามารถเห็นระบบได้รวดเร็วขึ้น

การรายงานผลการประเมินตนเองของคลังสารสนเทศดิจิทัล

จากการสำรวจและสัมภาษณ์สถาบันการศึกษาและหน่วยงานวิจัยที่มีคลังสารสนเทศ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดย รศ.ดร.น้ำทิพย์ วิชาวิน และทีมคณะนักวิจัย ได้รายงานผลการประเมินตนเองของคลังสารสนเทศดิจิทัล จาก

สถาบันการศึกษา จำนวน 11 แห่ง และหน่วยงานวิจัยระดับชาติ จำนวน 10 แห่ง เมื่อพิจารณาถึงข้อมูลเบื้องต้นในกลุ่มสถาบันการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่สถาบันการศึกษาใช้ DSpace เป็นระบบหลักในการทำงานของคลังสารสนเทศดิจิทัล มีผลงานรวมระหว่าง 200-43,000 ผลงาน จากผลการประเมินตนเองของสถาบันการศึกษา พบว่า มีจุดแข็งที่สำคัญ คือ การจำกัดสิทธิ์การเข้าใช้คลังฯ สำหรับจุดอ่อนที่สำคัญ คือ การวางแผนและสงวนรักษาข้อมูล สำหรับข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มหน่วยงานวิจัยระดับชาติ พบว่า ส่วนใหญ่หน่วยงานระดับชาติใช้ระบบที่พัฒนาขึ้นเองเป็นระบบหลักของคลังสารสนเทศดิจิทัล มีผลงานรวมระหว่าง 52-234,000 ผลงาน โดยผลการประเมินตนเองของหน่วยงานวิจัยระดับชาติ พบว่า มีจุดแข็งที่สำคัญ คือ มีการใช้เทคโนโลยีด้านซอฟต์แวร์และฮาร์ดแวร์ที่เหมาะสม อย่างไรก็ตาม ค่าเฉลี่ยของผลการประเมินตนเองของหน่วยงานวิจัยระดับชาติ มีค่าสูงกว่าเมื่อเทียบกับสถาบันการศึกษา

ในการระดมสมองครั้งนี้ ทำให้ได้ข้อคิดเห็นว่า ประเทศไทยมีโอกาที่จะสามารถพัฒนาการจัดการข้อมูลวิจัยได้ โดยเริ่มต้นทำให้การสงวนรักษาทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลเป็นสิ่งที่สำคัญ มีการประเมินความพร้อมของหน่วยงานและองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน มีบุคลากรที่รับผิดชอบหน้าที่ส่วนนี้โดยตรง รวมทั้งการกำหนดกรอบนโยบายและการจัดการด้านลิขสิทธิ์การเผยแพร่ข้อมูลและผลการวิจัยที่ชัดเจน เมื่อสามารถจัดการในส่วนต้นน้ำก่อนนำผลการวิจัยเข้าสู่คลังสารสนเทศดิจิทัลได้แล้ว รูปแบบของข้อมูลที่จะเข้าสู่คลังฯ เป็นสิ่งที่สำคัญ มีระบบการทำงานที่เอื้อต่อการไหลของข้อมูลเข้าสู่ในระบบ ต้องมั่นใจได้ว่าเป็นข้อมูลวิจัยที่ถูกต้อง มีการจัดการเมตาเดตาที่มีรายละเอียดตรงตามมาตรฐาน ผู้ใช้งานสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ผ่านตัวบ่งชี้ถาวรของทรัพยากร เช่น DOI URI Handle เป็นต้น และสุดท้าย มีการกำหนดการวางแผนจัดการรักษาข้อมูลวิจัยในแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน พร้อมทั้งกำหนดขั้นตอนการจัดการความเสี่ยงจะเกิดขึ้นกับข้อมูลวิจัย มีแนวปฏิบัติในการรักษาความปลอดภัยของข้อมูล และมีผู้รับผิดชอบชัดเจน จะทำให้ประเทศไทยมีระบบการจัดการข้อมูลที่สมบูรณ์ได้ ซึ่งทั้งหมดนี้จำเป็นต้องเกิดจากความร่วมมือของนักวิจัยเอง หน่วยงานหรือองค์กรที่ให้เงินทุนสำหรับงานวิจัย และหอสมุดหรือแหล่งเผยแพร่ผลงานเช่นกัน

ประโยชน์ที่ได้รับ

- 1.ได้เรียนรู้กระบวนการพัฒนากลังสารสนเทศ การใช้โปรแกรม Open Source เป็นเครื่องมือในการจัดเก็บ การสงวนรักษา ผลงาน จากผู้บริหารและปฏิบัติงาน
- 2.สามารถนำรูปแบบของฐานข้อมูลของห้องสมุดต่างๆ มาวิเคราะห์ ดำเนินการในการจัดการสร้างระบบฐานข้อมูล เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลของห้องสมุด

นำความรู้ที่ได้รับมาใช้ปรับปรุงการทำงาน ดังต่อไปนี้

หัวข้อการปรับปรุง / พัฒนา	รายงานผลการปรับปรุง/ พัฒนา ภายในวันที่

ข้อเสนอแนะอื่นๆ(ถ้ามี)

ผู้รายงาน

(นางสาวจันทิรา จินะวงศ์)

ตำแหน่ง นักวิชาการโสตทัศนศึกษา

ผู้รายงาน.....

(นางปภาดา น้อยคำยาง)

ตำแหน่ง บรรณารักษ์ชำนาญการ

วันที่ 7 สิงหาคม 2562

ความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่าย

ลงชื่อ....

(นางสาวธนกร พึ่งพางพงศ์)

ตำแหน่ง รักษาการแทนหัวหน้าห้องสมุดองค์กรักษ์

วันที่ - 8 ส.ค. 2562

ความคิดเห็นของผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง

สว. 1115 ท.อ.พ. v15anrsw@gmail.com ๐๐๔

ลงชื่อ.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์วิศาล มหาสิทธิวัฒน์)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง

วันที่ - 9 ส.ค. 2562

- หมายเหตุ :
1. จัดทำรายงานฯ หลังจากเข้าร่วมประชุม/ อบรม/สัมมนา /ศึกษาดูงาน ภายใน 7 วันทำการ เสนอหัวหน้าฝ่าย
 2. หัวหน้าฝ่ายเสนอความเห็น ภายใน 3 วันทำการ และเสนอต่อผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง
 3. แจ้งผู้รายงานทราบ และจัดเก็บเข้าแฟ้มรายงานการเข้าประชุม/ อบรม/สัมมนา /ศึกษาดูงาน
 4. หัวหน้าฝ่ายติดตามผลการปรับปรุงพัฒนา
 5. หัวหน้าฝ่ายรายงานผลการปรับปรุงพัฒนาให้ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลางได้ทราบ